

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 243 (3243)

СУБОТА 20 грудня 2003 року

ФОТОФАКТ

Фото Євгена КОЛІСНИКА (УНІАН).

Фестиваль «Українська красуня» для дітей-сиріт напередодні дня святого Миколая відбувся у столиці. У конкурсі краси всеукраїнського форуму взяло участь 26 дівчаток—вихованок дитячих будинків та інтернатів з усіх регіонів країни.

На знімку: приготуйтеся, ваш вихід, красуні! За кулісами переживають юні учасниці фестивалю.

ВІТАННЯ

Віримо: енергетика стане візитною карткою нашої економіки

Щиро вітаю працівників енергетичної галузі України із професійним святом — Днем енергетика.

Енергетичний комплекс — це основа, на якій тримається вся економіка. Без надійного енергозабезпечення неможливе успішне функціонування господарства та життєдіяльність наших міст і сіл. Це робить професію енергетика однією з найнеобхідніших і найпрестижніших.

Держава і суспільство високо цінують вашу працю, відповідальний підхід до виконання завдань, які ставить життя, прагнення якнайповніше використати потужний енергетичний потенціал для прискорення економічного і соціального розвитку України, підвищення життєвого рівня людей. Зміни на краще в розрахунках споживачів за електроенергію відкривають можливість поліпшити забезпечення електростанцій паливом, створити умови надійної і безпечної роботи АЕС, закласти підвалини для переоснащення енергетики на сучасній технічній основі.

Верховна Рада України удосконаленням законодавства всіляко сприятиме вирішенню проблем галузі, зміцненню енергетичної безпеки держави.

Хочеться вірити, що українська енергетика стане візитною карткою нашої економіки у її входженні до європейського співтовариства, надійним енергетичним містком між Сходом і Заходом.

Бажаю вам, шановні енергетики, міцного здоров'я, гарної долі, щастя і благополуччя в родинах, успіхів у праці задля власного добробуту і процвітання України.

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

Продовження теми на 4-й стор.

АКТУАЛЬНО

Вірний шлях — на Броди

Пряме використання нафтопроводу «Одеса—Броди», упевнений директор Національного інституту стратегічних досліджень Анатолій Гальчинський, дасть змогу створити Євро-Азіатський транспортний коридор, що відкриває перед Україною великі перспективи.

Він вважає, **повідомляє УНІАН**, що нафтопровід можна буде використовувати для транспортування не лише каспійської, а й близькосхідної, зокрема, іракської нафти. А. Гальчинський підкреслив, що Ірак є другою за масштабами нафтовидобувною країною в світі, і коли становище в ній стабілізується, виникне потреба в транспортних потужностях для постачання нафти в Європу. «Одеса—Броди», через обмежені можливості транспортування нафти Середземним морем, у цьому плані найперспективніший проект. Крім того, за його словами, у цьому проекті може взяти участь Туреччина, зацікавлена в тому, щоб розвантажити Босфор.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Зоя Неботажко
народ. у 1968 р.

Софія Київська. 1993 р.

Полотно, олія.
Галерея «Ірена»

Сьогодні — День міліції

Фанія працює з вибухівкою

Щосереди зранку Фанія Зарипова разом з колегами сідає в мікроавтобус, на бортах якого спеціальний напис — «Вибухотехнічна служба». Через сорок хвилин прибувають на територію полігона в Ясинуватському районі. Зі спеціальних відсіків вивантажують вибухівку, детонатори, гранати, гранатомети, саморобні вибухові пристрої. Усі ці «іграшки» проходять експертизу і їх одразу знищують.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Дмитра ЛЮБЧЕНКА.

Ваша служба важка, складна і небезпечна

Сердечно вітаю вартових правопорядку з професійним святом — Днем міліції.

Боротьба зі злочинністю — невід'ємна складова гарантування національної безпеки, один із визначальних державних пріоритетів. Від стану справ на цій ділянці великою мірою залежатимуть довіра народу до влади, економічний і соціальний розвиток України, реальність побудови демократичної, правової держави, яку поважали б її громадяни і увесь світ.

Ваша служба важка, складна і небезпечна. Як і ратна праця воїна, вона потребує мужності. І не тільки тоді, коли виходите віч-на-віч з підступним злочинцем. Мужність, стійкість не менш необхідні, коли треба встояти перед спокусою, не поступитися совістю, залишитися вірним закону.

Бійці правопорядку щодня демонструють зразки виконання свого обов'язку, виявляють героїзм і самопожертвування, захищаючи життя, майно, честь і гідність громадян.

Сьогодні в органах внутрішніх справ здійснюються рішучі заходи, щоб усунути недоліки, навести порядок у всіх ланках, зміцнити їх відданими справі кадрами, підвищити відповідальність кожного працівника за стан справ на дорученій ділянці. Це додає впевненості у тому, що правоохоронні структури діятимуть ефективніше, докладуть усіх зусиль, щоб приборкати кримінальний світ, серйозно оздоровити суспільне середовище. Будьте певні: люди підтримають вас у цих зусиллях і пишатимуться вами. Держава зі свого боку робитиме все, щоб правоохоронець почувався соціально захищеним.

Бажаю вам міцного здоров'я, щастя й добра в родинах. І головне, виходьте із будь-якої ситуації переможцями, повертайтеся з кожного чергування живими і здоровими. Нехай свято додасть вам наснаги і енергії у служінні Україні й нашому народові.

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

Повідомлення

22 грудня о 15-00 у Верховній Раді України розпочнуться парламентські слухання на тему: «Про проблему бездомних громадян та безпритульних дітей і шляхи її подолання» (вул. Грушевського, 5, сесійна зала).

У НОМЕР

Борги не шовки...

На 17 відсотків зменшилися борги у заробітній платі на підприємствах та в установах Херсона. Повністю звільнилися від «шовків» 14 промислових, 10 будівельних, 24 торговельно-побутових заклади. Це стало результатом роботи спеціальної комісії міськвиконкому, на 104 засіданнях якої протягом року постали для звіту 332 керівники-боржники.

Проблемним залишається питання погашення заборгованості у зарплаті в колективах комунальних підприємств, де головним неприятливим чинником виступають збиткові тарифи на житлово-комунальні послуги та несплата населенням їх надання.

Безперечними й «непереможними» лідерами серед боржників залишаються колишні промислові велети: суднобудівний та комбайновий заводи, бавовняний комбінат. Їх борг перевалив за 15 мільйонів гривень і становить 61 відсоток усіх боргів у місті, **повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.**

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Віра Сутько, учитель:

— Хочеться на новорічні свята накрити дома гарний стіл, зробити обом донькам подарунки, але зарплата не дуже велика, тому не знаю, де ще викрутити копійку.

Петро Хомінчук, пенсіонер:

— Дуже чекаю нової пенсії. Ветеранам обіцяли велику доплату, але я не дуже вірю, хочу сам подивитися, що там переплутають.

Надія Сергіївна, держслужбовець:

— В аптеках ажіотаж, усі бояться подорожчання ліків. Однак запевняють, що його не буде, але так було і з хлібом. Тому запаслася хоча б серцевими таблетками та від грипу.

Таня, студентка:

— Ми з друзями уже в передчутті новорічних свят і канікул. Студенти планують, куди б поїхати, щоб було недорого, але весело.

Опитувала Ірина КОЗАК.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Завтра Голова Верховної Ради Володимир Литвин відбуває з офіційним візитом до Російської Федерації

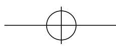

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

Ціннiсть і ціна друкованого слова

У Києві пройшли Всеукраїнські збори представників засобів масової інформації. На ньому обговорювалися політичні, економічні, етичні аспекти журналістської діяльності в рік президентських виборів.

Приводом для розмови стала стурбованість представників мас-медіа в зв'язку із запровадженням наступного року податку на додану вартість з продажу, передплати і доставки періодичних друкованих видань засобів масової інформації, передбаченого законом про держбюджет на 2004 рік. На думку голови Національної спілки журналістів (НСЖУ) Ігоря Лубченка, це спричинить збільшення вартості передплати, підвищення цін на друковані ЗМІ і, зрештою, може негативно позначитися на розвитку вітчизняних друкованих видань.

За словами Прем'єр-міністра, Міністерству фінансів і Державній податковій адміністрації доручено врегулювати це питання. У всякому разі із сум, внесених громадянами в 2003 році на передплату газет і журналів на 2004 рік, і з коштів, отриманих редакціями від продажу друкованих періодичних видань у наступному році за договорами, укладеними у 2003 році, ПДВ не стягуватимуть. Про це заявив Віктор Янукович під час зустрічі з головою НСЖУ, що відбулася 18 грудня.

Крім того, дано доручення голові Державного комітету зв'язку та інформатизації до 1 лютого 2004 року забезпечити розрахунки підприємств поштового зв'язку з редакціями газет і журналів за передплату на 2004 рік друкованих засобів масової інформації.

Ольга ВІТЕР.

На знімку: на Всеукраїнських зборах представників ЗМІ виступає голова Національної спілки журналістів України Ігор Лубченко.

Такий патронат нам не потрібен

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Пленум ЦК профспілки металургів і гірників України прийняв Звернення до Президента Леоніда Кучми

Як відомо, йдеться у ньому, Верховна Рада, керуючись національними інтересами із забезпечення контролю держави над стратегічно важливим для економіки і безпеки підприємством, нещодавно ухвалила закон про внесення «Криворіжсталі» до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації. Це рішення парламентаріїв дістало підтримку керівництва комбінату, його схвалили трудовий колектив, галузева профспілка і загалом мешканці Кривого Рогу. Але несподівано для криворіжців Президент скористався своїм правом вето. Ось профспілка металургів та гірників і вважає, що в цьому випадку президентське вето «не має достатніх підстав і ставить під загрозу всі досягнення та надбання трудового колективу комбінату, а також перспективи соціально-економічного розвитку всього Кривбасу».

— У серпні цього року, перебуваючи на Дніпропетровщині, Президент залишився задоволений, — стурбовано казав з трибуни пленуму голова профкому «Криворіжсталі» Юрій Бобченко, — результатами роботи чи не єдиного нашого комбінату, і пояснив цей «феномен» тим, що він, Леонід Данилович, особисто взяв під свій патронат підприємство. Тому ні за яку ціну не дозволить його й роздержавлювати. І ось маємо...

Аргумент учасників пленуму, що практика багатьох уже приватизованих підприємств гірничо-металургійного комплексу не дає підстав для особливого оптимізму, аби сподіватися на кращі часи — це ще й не все. Справді, заводи та комбінати, котрі потрапили комусь у власність, там і тут часто-густо від того потерпають. Їх товарні і фінансові потоки спрямовуються зазвичай через усілякі посередницькі структури, і як наслідок — падає рентабельність виробництва, зменшуються платежі до бюджетів, згортаються або й зникають назовсім соціальні гарантії. Натомість маємо факти експлуатації робочої сили.

«Криворіжсталь» на цьому тлі має зовсім протилежний вигляд. Сьогодні це здатне до самоінвестування і саморозвитку підприємство, рентабельність якого сягає 30 відсотків. Збережено весь соцкультпобут, протягом трьох останніх років для працівників збудовано майже 800 житлових квартир. Більше мільярда гривень лише цього року витрачено на реконструкцію і технологічний прогрес, а середня заробітна плата становить фактично вже тисячу гривень на місяць. Ще такий факт: мало не сорок відсотків обласних надходжень до бюджетів усіх рівнів забезпечує саме «Криворіжсталь». Тому пленум галузевої профспілки і попросив Президента «не допустити приватизації комбінату в інтересах будь-якої бізнесово-політичної групи та зберегти за цим унікальним для України виробничо-соціальним комплексом статус державного». Проблеми, які були винесені на обговорення пленуму ЦК, саме і стосувалися захисту трудових і соціально-економічних інтересів трудівників. Нині доводиться їх по-войовничому захищати і відстоювати. Щодо цього, крім потенційно неприємної, пов'язаної з подіями навколо «Криворіжсталі», учасники пленуму, мов у тому анекдоті, мали і одну «приємну» новину. З неї, зрештою, і почали.

Диво сталося на Дніпропетровському металургійному заводі ім. Петровського: управляюча промислово-фінансова група «Приват» несподівано розщедрилася і не лише виплатила робітникам усю заборговану плату, а й підвищила її відтепер до того рівня, який передбачає чинна на цей момент Генеральна угода профспілки металургів та гірників з урядом і роботодавцями. Рік боролися за це на заводі, і лише тепер домоглися свого. Отакий своєрідний новорічний подарунок-сюрприз отримали «петровці»!

— А скринька дуже просто відчиняється, — пояснив голова профкому ДМЗ ім. Петровського Олександр Бабченко. — Нам допомогла приватизація Дніпровського комбінату ім. Дзержинського, де група «Приват» зазнала поразки — спіймала облизня. Оскільки наша профспілка нині у стані конфлікту з роботодавцями від корпорації «Приват-Інтертрейдинг», то, щоб, мабуть, не ризикувати і не втратити ще й контролю над «Петровкою», вирішили змилостивитися над колективом чи й задобрити його...

Хоч у профспілки металургів, схоже, одна вимога: власниками підприємств будь-хто може бути, це навіть не архіважливо — аби вони не нехтували інтересами трудових колективів. Робочі місця, гідна зарплата і бездоганні та безпечні умови праці — оце і все, що володарям та приборкувачам гарячого розпеченого металу сьогодні треба.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

У столиці — бездефіцитний бюджет

Київська міська рада затвердила бездефіцитний бюджет столиці на 2004 рік з доходною і видатковою частинами в сумі 3,668 млрд. грн.

Як повідомив голова профільної бюджетної комісії Київради Володимир Присяжнюк, уперше на утримання соціально-культурної сфери і соціальний захист населення передбачено більш як 50% бюджету.

В. Присяжнюк зазначив, що в першому кварталі 2004 року Київрада розгляне питання про підвищення тарифів на проїзд у міському транспорті. А заступник глави київської міськадміністрації Віктор Падалка додав, що бюджетом столиці на 2004 рік не передбачається здійснення позик.

Основну статтю доходів бюджету становлять податкові надходження — 2,123 млрд. грн. Витрати бюджету столиці на освіту — 49,6 млн. грн., охорону здоров'я — 423 млн. грн., соціальний захист і соцзабезпечення — 519,6 млн. грн., культуру і мистецтво — 70,2 млн. грн.

Київрада також затвердила програму соціально-культурного розвитку міста на 2004 рік, **повідомляє «Інтерфакс—Україна».**

З шахтарями клята смерть не розминулась і на землі

ТРАГЕДІЯ

Сьогодні на Дніпропетровщині день жалоби. У Павлограді, Тернівці, Першотравенську ховають 17 гірників холдингу «Павлоградвугілля», загиблих у ДТП дорогою до санаторію.

Трагедія сталася близько 21-ї години в середу. **Як повідомляв «ГУ»**, не доїхавши кількох кілометрів до Алушти, на слизькій гірській трасі Сімферополь—Ялта один із двох автобусів, що перевозили 66 передовиків на новорічний відпочинок, — старенький приватний «Кароса» з 33 пасажирами, двома водіями та екскурсоводом зірвався у семиметрове урвище.

— Автобус із шахтарями перевернувся на спуску з Ангарського перевалу біля повороту до села Ізобільне, все відбулося за кілька секунд, — розповідають очевидці. — Транспорт з відпочивальниками перелетів через бордюр, пробив придорожній рекламний щит, кілька разів перевернувся і знову став на колеса. Людей з купи металу витягували за допомогою спеціального устаткування пожежники-рятувальники Алушти та Ялти, які прибули на місце катастрофи за лічені хвилини після виклику. Проте до цього майже годину шахтарів доводилося рятувати випадковим людям. Картина страшна: всередині купи понівеченого металу — закривавлені людські тіла, стогін, крики про допомогу. Всі машини розвернули так, щоб світло падало на автобус. Цього не вистачало. Зрозуміти, хто живий, а хто ні, було важко. Ті, хто був при пам'яті, намагалися вибратись назовні й повзли прямо по інших пасажирах, затиснутих сидіннями і понівеченими металевими конструкціями. Єдиний з постраждалих, хто міг пересуватися, був водій автобуса. Він ходив трасою в шоковому стані. Перші «швидкі» приїхали з Алушти. Їх було недостатньо, і по «мобільниках» почали просити допомоги з Ялти. До півночі з урвища витягли майже всіх. Людей вивозили «швидкі» й таксисти. Хоча користі від останніх виявилося мало — багатьох постраждалих можна було транспортувати тільки лежачи.

Фото Андрія КАНІЩЕВА (УНІАН).

Можливими причинами аварії називають відмову гальм або розрив заднього правого колеса. Водій автобуса, мешканець Павлограда, 1967 року народження, встиг в останню мить вискочити з автобуса. Тепер його затримали правоохоронці.

Жертвами стали найкращі шахтарі, за достроково виконаний річний план нагороджені оздоровчими путівками до санаторію «Золотий колос». 15 гірників загинули на місці, ще двоє померло в міській лікарні Алушти, куди оперативно доправили 19 тяжко травмованих. З них п'ять в реанімації з критичними для життя ушкодженнями. Сьогодні лікарів найбільше непокоїть стан трьох пацієнтів. Родичам влада оплатить перебування в Алушті, щоб вони були поряд з близькими.

За 40 років роботи «Павлоградвугілля» у жодній з його десяти шахт нещасних випадків такого масштабу не було.

Дніпропетровська влада виділила сім'ям загиблих та травмованим по 10 тисяч гривень, 100 тисяч на допомогу потерпілим перерахував кримський уряд, 55 тисяч — алуштинська міськрада. Відкрито благодійний рахунок. Зростає кількість кримчан і жителів інших регіонів країни, які віддають у фонд свій одноденний або місячний заробіток. **Телефони гарячої лінії в Алушті: (06560) 3-10-80, 5-02-48.** Забезпечує надання допомоги постраждалим і розслідування причини автокатастрофи створена урядова комісія. Глава держави доручив обстежити до 31 грудня автошляхи та обмежити рух або зовсім закрити на зиму небезпечні дороги, особливо у гірській місцевості. Почалася технічна перевірка транспортних засобів, заборонено перевозити людей автобусами, що експлуатуються понад десять років.

Віктор ХОМЕНКО,
Микола НЕЧИПОРЕНКО.

На знімку: місце катастрофи.

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ І ГРУПАХ

Не осторонь страшного горя

Парламентська фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна», співчуваючи невимовному горю, що прийшло у родини павлоградських гірників, які трагічно загинули в автокатастрофі поблизу Алушти, вирішила переказати на спеціальний рахунок допомоги сім'ям загиблих шахтарів триденний заробіток народних депутатів — членів фракції.

ОФІЦІЙНО

Новий прокурор починає по-новому

Недавно призначений Генеральний прокурор України Геннадій Васильєв на прес-конференції в Києві озвучив свою позицію з низки питань, що стосуються діяльності очолюваної ним структури. З приходом нового керівника прокуратура почала якщо не реформуватися, то трансформуватися. Ці перетворення стосуються і кадрових перестановок, і ставлення до діяльності цього органа.

Генеральний прокурор розкритикував роботу спецпідрозділів боротьби з організованою злочинністю. Як зазначив Г. Васильєв, у деяких областях на обліку не числиться жодного злочинного угруповання. Така ситуація, за його словами, мала б означати, що організовану злочинність в Україні переможено й наявні спецпідрозділи слід закрити. Однак «стан справ свідчить про інше», наголосив Генпрокурор...

Не тільки результатами боротьби з організованою злочинністю був незадоволений новий керівник. Зокрема, Геннадій Васильєв сказав, що вивчив матеріали справи Гонгадзе і вважає необґрунтованими і безвідповідальними заяви свого попередника про швидке розкриття цієї справи. Генпрокурор особливо наголосив, що готовий зустрічатися з ким завгодно щодо цієї справи і «розмовляти професійною мовою», але тільки не з політиками. А от справа про вбивство журналіста Ігоря Александрова найближчим часом може бути надіслана до суду, вважає Генпрокурор.

На своїй першій прес-конференції на новій посаді Г. Васильєв повідомив, що до Генпрокуратури надійшли матеріали від народних депутатів стосовно перевірки окремих фірм, нібито пов'язаних з главою адміністрації Президента Віктором Медведчуком. За його словами, буде організовано перевірку даних матеріалів.

Генеральний прокурор України Геннадій Васильєв відкликав подання про притягнення народного депутата Юлії Тимошенко до кримінальної відповідальності, направлене до парламенту попереднім генпрокурором. Однак, зазначив він, розслідування триває. Васильєв пояснив відкликання подання зміною керівництва Генпрокуратури.

Наступного року Генпрокуратура планує провести ряд перевірок в органах внутрішніх справ, зокрема, щодо законності дій співробітників ДАІ. Васильєв повідомив, що вже підписав протест на «незаконне рішення» стражів порядку на дорогах, яке дозволяє вилучати у водіїв права.

Ольга ВІТЕР.

Колектив редакції газети «Голос України» висловлює щире співчуття родині заступника головного редактора БРОВЧЕНКА Леоніда Федоровича у зв'язку з тяжкою втратою — передчасною смертю **доньки Лариси.**

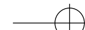
Міжнародна реакція на загибель журналіста

Гучний міжнародний резонанс викликала смерть віце-президента мелітопольської щоденної газети «Кур'єр» та співробітника Інтернет-газети Vlasti. net Володимира Караченцева. Зі спільною заявою виступили Організація з безпеки та співробітництва в Європі та Рада Європи. «Це не вперше українських журналістів знаходять мертвими за підозрілих обставин», — наголосив Фреймут Дюве, представник ОБСЄ з питань свободи медіа. В заяві підкреслено, що Караченцеву погрожували після опублікування ним статей про корупцію у середовищі місцевої влади та бізнесменів. «Ми закликаємо українське керівництво провести повне й оперативне розслідування випадку смерті Володимира Караченцева і оприлюднити його результати», — заявив Генеральний секретар Ради Європи Вальтер Швіммер. У документі нагадується, що з 1991 року в Україні внаслідок виконання своїх службових обов'язків загинули 18 журналістів і багато з цих кримінальних справ так і не було розкрито.

«Обставини загибелі журналіста, який критично ставився до місцевої влади, викликають занепокоєння, — йдеться у спільному листі міжнародної організації «Репортери без кордонів» та Інституту масової інформації до Генпрокурора України Геннадія Васильєва. — Дані, що їх ми змогли отримати, суперечливі. Враховуючи загальну ситуацію зі свободою слова в Україні та пам'ятаючи про інші випадки зникнення та загибелі журналістів, ми звертаємося до Вас з проханням взяти під особистий контроль розслідування, що веде міліція міста Мелітополя. Сподіваємося, що слідство буде ретельним, швидким і прозорим для суспільства».

Відповідну інформацію розповсюдив і розташований у Маастрихті (Нідерланди) Європейський центр журналістики. В його інформаційному повідомленні також наголошується на підозрілих обставинах смерті Володимира Караченцева.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Фанія працює з вибухівкою

ПОРТРЕТ СУЧАСНИКА

(Початок на 1-й стор.).

Збройова екзотика, яку багато хто з нас бачить хіба що в кіно, для майора Зарипової звичні речі, з якими вона — начальник відділення вибухотехнічних і пожежотехнічних досліджень Науково-дослідного експертно-криміналістичного центру при УМВС у Донецькій області — працює практично щодня.

...Народилася Фанія в Узбекистані, під Ташкентом, у робітничій сім'ї. Після школи вступила на інженерний факультет Казанського хіміко-технологічного інституту, який готував фахівців для «оборонки». Після вузу розподілили до Донецька, де пропрацювала вісім років майстром, технологом у цеху з виробництва вибухівки. Після того, як під час перебудови її посаду скоротили (країна почала роззброюватися), влаштувалася начальником лабораторії на будівельний комбінат. Але і це підприємство не витримало змін — замовлень не було, зарплату платили час від часу. Але треба було піклуватися не лише про себе, а і про маленького синочка. Після нових пошуків пощастило — запропонували роботу в центрі стандартизації та метрології. Але, мабуть, не доля. Друзі з цивільної оборони довідалися, що в обласному УВС створюють вибухотехнічну службу, і порекомендували її в новий підрозділ, до складу якого входило тоді п'ять осіб (тепер у ньому 17 офіцерів і прапорщиків).

Відтоді було сотні виїздів — на резонансні злочини, анонімні сигнали, вилучення, розмінування. Донбас, як відомо, край шахтарський. Вибухівку на промислових підприємствах і шахтах використовують дуже широко. І частина її, на жаль, іноді потрапляє до рук громадян з кримінальним нахилом. Отож нудьгувати вибухотехнікам не доводиться. Тим паче помилятися. Бо ціна будь-якої помилки може стати занадто дорога, адже відповідаєш не лише за своє життя, а й за життя багатьох...

Посада і статус у Фанії Фазилівни — відповідальні та незвичні. Проте з нею просто і легко спілкуватися; вона любить джазову музику, поважає творчість бардів (особливо Окуджави), не проти і сама взяти в руки гітару.

Зняти напруження і втому після робочого дня їй допомагає справжній рудий кіт на ймення Дусик. З його ім'ям пов'язана незвичайна історія. Доки домашньому улюбленцю не виповнилося вісім місяців, усі свято вірили в те, що в них живе кішечка Дуся. Коли таємне викрилося, довелося терміново Дусю перейменувати в Дусика, що, втім, любові господарки до цієї істоти анітрішки не зменшило.

Дмитро ЛЮБЧЕНКО.

Донецьк.

Фото автора.

Коли будні стають святами

АКЦІЇ НАШИХ КОЛЕГ

Майже рік у «Робітничій газеті» виходить добірка «Твій дільничний». Тепер уся країна знає в обличчя найкращих «анікініх» з багатьох областей.

Напередодні Дня міліції їх вшановували на столичному майдані Незалежності, де красувалися два службові автомобілі, які потрапили тепер на Волинь та Луганщину. Бо саме звідти лауреати акції «Твій дільничний» — Степан Рудь з Горохівського райвідділу внутрішніх справ УМВС України у Волинській області та Олексій Драгін з Новоайдарського райвідділу внутрішніх справ УМВС України у Луганській області.

Силове відомство відзначило і роботу журналістів, нагородивши головного спеціаліста прес-служби МВС України Галину Сторожук знаком «За відзнаку у службі» II ступеня, а завідувачку відділу новин «Робітничої газети» Надію Махінчук — відзнакою МВС України «За сприяння органам внутрішніх справ України».

Сімейна справа Волошиних

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Ризик для життя та здоров'я, рідкісні вихідні, робота допізна і людські пороки, які доводиться прискіпливо досліджувати, викривати їх прояви — усе це міліцейське життя. Воно, звісно, позначається на сім'ях і дітях. Сини й доньки міліціонерів, як правило, йдуть батьківською стежкою. А дружини зазвичай кажуть: «У людей сім'ї як сім'ї. А тут...». Та це не розчарування. Це — життя.

Майор міліції Віктор Волошин, начальник відділення дільничних інспекторів Вільшанського РВ УМВСУ в Кіровоградській області — справжній професіонал, його завжди поважають колеги. Дружина Віктора Васильовича Галина Павлівна — майстер швейного цеху фабрики «Світанок». Їхні сини пішли шляхом батька. Тож її сімейне життя з його переживаннями і турботами про найдорожчих людей помножене на три.

Старший син Волошиних Андрій після навчання в Національній академії внутрішніх справ працює в обласному управлінні боротьби з організованою злочинністю. Старшому лейтенанту міліції Андрію Волошину доводиться сьогодні виконувати відповідальні завдання. Разом з колегами по відділу займається виявленням криміналу на пріоритетних напрямах економіки. Щоб ефективно протидіяти білокомірцевій злочинності, треба постійно вчитися, і вчитися не лише у старших та досвідченіших колег, а й самому багато читати спеціальної літератури, знайомитися з хитрощами сучасних «корейків».

Коли Андрій уже повернувся після навчання до Кіровограда, його брат Юрій саме закінчував школу. І теж вирішив, як батько і брат, працювати в міліції, вступив до Кіровоградського юридичного інституту. Нині він уже третьокурсник, один з кращих курсантів. Без знань, як постійно твердить йому батько, та й сам уже встиг пересвідчитися під час проходження практики в різних міліцейських службах, важко уявити роботу правоохоронця. І майбутній слідчий-криміналіст сумлінно опановує ази юридичних дисциплін.

Отож батькові, майору Віктору Волошину, є з ким професійні теми обговорювати. Коли буває по службі в Кіровограді, а це кілька разів на місяць, намагається зустрітися з синами перед від'їздом до Вільшанки.

Фото Ігоря ДЕМЧУКА.

— Юрія бачу частіше — він або в аудиторії, або в спортзалі чи гуртожитку, — каже Віктор Васильович. — А от Андрія — рідше... Така вже наша робота. А хлопці й розраховують на підтримку і пораду. І мене цікавить, як їм працюється, як навчання: в теорії — у Юрка і на практиці — в Андрія.

...Після армії Віктор Волошин повернувся у Вільшанський район, на батьківщину. Спочатку працював водієм «швидкої допомоги» в районній лікарні. А потім, це було двадцять років тому, запропонували в міліції — згодився. Розпочинав зі служби охорони. Заочно закінчив Одеську школу міліції і отримав перше офіцерське звання. Працював у карному розшуку, дільничним. З 1994 року Волошин — начальник відділення дільничних інспекторів міліції. На цій посаді він старожил не лише в області, а й, напевне, в Україні. І показники роботи дільничних Вільшанського райвідділу міліції — одні з кращих в області. В цьому, звісно, велика заслуга майора Волошина.

Володимир ПОЛІЩУК,
начальник ЦГЗ МВСУ
в Кіровоградській області.

На фото: Волошини-правоохоронці — батько Віктор Васильович з синами Андрієм **(праворуч)** та Юрієм.

ВИСТАВКИ

Слобожанський вінок

Фото автора.

Так називається одне з полотен, представлених на виставці робіт Тамари та Олександра Вакуленків. Вона експонується у виставковому залі Національної спілки майстрів народного мистецтва України.

Творче подружжя продовжує традиції петриківського розпису. Тамара сама родом з Петриківки, що на Дніпропетровщині. Традиційна «цибулька» для неї така само звична, як слово «мама». Не відвернули від традицій ні художнє училище, ні Харківський худпром. Олександр Вакуленко вперше побачив Тамарині розписи на виставці у стінах Харківського художньо-промислового інституту, студентом якого був. Ще не знаючи авторки, подумав, що одружився б тільки на дівчині, яка це малювала.

Цьогорічі мистецьке подружжя стало лауреатом премії імені Данила Щербаківського.

Михайло ГОЛЯК.

На знімку: Тамара й Олександр Вакуленки.

АНОМАЛІЇ

Земля обертається не навколо Сонця?

Центром обертання нашої планети є не Сонце, а вісь Світу. У цьому непохитно переконаний 59-річний кременчуцький підприємець і дослідник Михайло Сурмиленко. Такого, м'яко кажучи, неординарного висновку він дійшов кілька років тому. За його версією, наша планета рухається не за тією траєкторією, яку відстоює офіційна наука.

Він не згоден

Бо довжина екліптики в такому разі має бути близько одного мільярда кілометрів. Сурмиленко ж стверджує: відстань між Сонцем і Землею набагато менша, і остання тільки деякий час рухається перпендикулярно траєкторії, вибудуваній офіційною наукою. Не згоден він також і з твердженням астрономів про те, що швидкість Землі сягає 30 кілометрів за секунду, що майже вдвічі перевищує третю швидкість космічного корабля. При цьому дослідник оперує власними спостереженнями, розрахунками, висловлює гіпотези, доводить свою правоту...

Протягом року він щодоби у певний час, із 10-хвилинними інтервалами, спостерігав за переміщенням однієї й тієї самої зірки над нерухомим об'єктом, у даному випадку — житловим будинком, здійснюючи заміри, щоправда, без спеціальних приладів. Але ж, каже він, і першу зірку було відкрито саме так. Вів спостереження й за Сонцем. І дійшов висновку, що зірка незмінно перебувала в одному й тому самому положенні, а отже, Земля не рухалася довкола Сонця. Її рух при цьому спостерігався тільки в одному напрямку — навколо осі світу. Отже, стверджує Сурмиленко, Земля рухається відносно Полярної зірки вгору—вниз і злегка вперед—назад, тобто за певною екліптикою у вигляді перевернутої вісімки. При цьому планета взимку віддаляється від Сонця, а влітку наближається до нього. При планомірному обертанні Землі довкола осі світу й переміщенні її з лівої частини у праву схід обов'язково змінюватиметься на захід.

...І з Коперником також

— Офіційно мою теорію поки що не визнано, — розповідає Михайло Сурмиленко. — Вона, як то кажуть, уже дозріла, але їй недостатньо уваги приділено вченими, і не лише астрономами, а й представниками космічної науки, фізиками... Тим часом установити істину досить просто. Для цього варто лише протягом певного відрізка часу, скажімо, двох—трьох тижнів, спостерігати за одним і тим само небесним тілом, наприклад, зіркою, а ще краще — за чотирма, які були б розташовані у стількох само частинах світу (на заході—півдні та півночі—сході).

У визначені дні рух Землі буде просто відсутній відносно цих небесних тіл. Що й підтверджує теорія кременчужанина. Тобто спостереження треба робити щодня в один і той само час, наприклад, о 21-й годині, з півгодинним інтервалом, по шість—сім замірів. Адже буває й так, що небесне тіло несподівано ховається за хмарами, і тоді його просто не помітити. Спостереження не обов'язково проводити за допомогою телескопа — згодиться й теодоліт, прилад, який дає точне розміщення тієї чи іншої точки на небесній сфері.

Усі ці положення, що суперечать давно усталеним висновкам (того ж, скажімо, М. Коперника), пан Сурмиленко виклав у авторській об'ємній праці «Новий погляд на рух Землі». Вона щедро ілюстрована його малюнками і схемами, графіками, таблицями й астрономічними розрахунками, є звіти про спостереження за допомогою теодоліта тощо. У книзі автор робить ще один цікавий висновок: «Враховуючи характер руху планети Земля, а також практично незмінне положення Полярної зірки над її Північним полюсом, можна зробити ще одне припущення. Полярна зірка, як Місяць і Сонце, бере безпосередню, а може, й головну участь в організації життєдіяльності на земній кулі».

Роботу нашого земляка перекладено англійською, івритом та іншими мовами.

Вірю у вищий космічний розум

— Я, як і багато хто, не вірю в те, що Земля без сторонньої допомоги може самостійно рухатися навколо Сонця. Відтак твердо переконаний: існує якась і досі нами не розгадана струнка система чи схема, за якою й рухається наша планета. І є надприродні сили (можете їх назвати Вищим Космічним Розумом), які утримують усі небесні тіла на небосхилі.

Михайло Петрович посилається на відому картину Миколи Реріха «Святі камені. Монголія. 1935—1936». На одному з каменів — три точки: перша — Сонце, друга — Земля, а третя — планета, яка нами й керує. Нині нею є згадана Полярна зірка. Завдяки ще не пізнаному людьми виду енергії вона утримує Землю й здійснює її відповідні коливання. Сама ж Полярна зірка є центром Системи, до якої входять, крім неї, Сонце, Земля, Місяць, Юпітер, Нептун та Венера. Це — не моє твердження, зауважує Михайло Сурмиленко. Про таку структуру мовиться і в Одкровенні.

У Всесвіті випадків не буває

Три роки тому дослідженнями провінціала Сурмиленка зацікавилися фахівці Київської обсерваторії. Повторивши спостереження за його методом, вони впродовж п'яти ночей підряд фотографували зірку Спіку тричі з інтервалом у півгодини. При цьому виявили, що екваторіальні координати зірки фактично не змінилися, що підтверджувало відсутність орбітального руху Землі навколо Сонця. Отже, зірка Спіка таким чином підтвердила теорію Михайла Сурмиленка.

І сьогодні Михайло Петрович сповнений творчих задумів. Його заповітна мрія — створити міжнародний благодійний фонд «Зодіак» (уже й статут є), методом якого буде сприяння розвитку науки й освіти, реалізації науково-дослідницьких програм, подання допомоги вченим в організації та проведенні дослідницьких робіт у галузі астрономії, космічного простору. За його теорією, нічого в цьому світі не буває випадково...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

СУСПІЛЬСТВО

Завтра — День енергетика

Внесок атомних — найбільший

Нині, коли йдеться про енергетику, ми передусім маємо на увазі атомну. Звучить вагомо, насторожуюче. І «сила» викликає повагу. Бо якби могли одночасно працювати всі 13 енергоблоків, вони виробили б майже 12 000 МВт електроенергії. А за кількістю реакторів та їх сумарною потужністю наші АЕС на восьмому місці у світі й п'ятому в Європі.

А яка частка генерованої ними електроенергії у загальному її обсязі в нашій країні за умови, що два-три енергоблоки постійно перебувають у ремонтах? Потрібних, щоб вони весь час «здорові» були.

То як працювала галузь цього року?

За 11 місяців нинішнього року за планового завдання 71.454 АЕС фактично виробили 74.380 млн. кВт-год. Відсоток виконання — 104,1.

Отже, з 162.160 млн. кВт-год. всієї виробленої в Україні електроенергії за цей час частка атомних станцій становила 45.9 відсотка.

Коефіцієнт використання встановленої потужності порівняно з відповідним періодом минулого року зріс на 3,2 відсотка і досяг 78,4 відсотка. А ось яка частка кожної з АЕС в обсязі електроенергії, виробленої компанією за 11 місяців:

Запорізької — 38.6, Южноукраїнської (разом з Олександрійською ГЕС) — 17.3, Рівненської — 11.6, Хмельницької — 6.7 млн. кВт-год.

НАЕК «Енергоатом» повідомляє: за одинадцять місяців цього року зменшено кількість облікових й інших порушень порівняно з таким само періодом торік.

Леонід Кучма, Володимир Литвин, Сергій Тулуб і Олег Дубина на Хмельницькій АЕС.

Визнання

Певно, найурожайнішим на вшанування й винагороди для галузі був минулий місяць.

11 листопада. Київ. Національний палац «Україна». Міжнародний академічний рейтинг «Золота фортуна» вшановував керівників кращих вітчизняних підприємств. Президенту НАЕК «Енергоатом» вручено спеціальний Диплом і Золоту стелу. Це одні з найвищих нагород рейтингу в номінації «Якість третього тисячоліття».

20 листопада. Той самий палац «Україна». Вшановували переможців Міжнародного конкурсу «Золоті торгові марки-2003». Переможцем і володарем міжнародної премії «Бізнес-Олімп» визнано НАЕК «Енергоатом». Компанії надано звання «Золота торгова марка». Її президента Сергія Тулуба нагороджено Почесним дипломом та орденом «Суспільне визнання».

Сергій Тулуб

25 листопада. Київ. У палаці мистецтв «Український дім» відбулася урочиста церемонія нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу «Лідер паливно-енергетичного комплексу-2003». У числі переможців у номінації «Керівник підприємства» — президент НАЕК «Енергоатом» Сергій Тулуб.

Серед переможців цього конкурсу в номінації «Підприємство (організація)» — Запорізька АЕС. А в номінації «Інноваційний проект» відзначено роботу із заміни парогенераторів на другому енергоблоці та реконструкцію турбогенератора третього енергоблока Южноукраїнської АЕС.

Погодьтеся, нагороди Сергію Тулубу — визнання не лише його особистих заслуг, а й успішної роботи всієї галузі.

Співробітництво з колегами інших країн

Французькими

У вересні в НАЕК «Енергоатом» відбулася зустріч з делегацією французької компанії «Електрісіте де Франс», яку очолював директор представництва ЕДФ в Україні Дідьє Руссо. Під час зустрічі було визначено низку першочергових завдань, на яких слід акцентувати увагу в подальшій співпраці, що передбачено укладеною 12 червня н. р. угодою про партнерство між двома компаніями. Йшлося, зокрема, про вдосконалення систем управління безпекою та експлуатацією, технічне обслуговування й оптимізацію ремонтів енергоблоків тощо.

Японськими

Також у вересні на Южноукраїнській АЕС відбувся семінар з питань оптимізації ведення водно-хімічного режиму на станції, від якого залежить підвищення ефективності роботи парогенераторів. Члени делегації департаменту ядерної енергетики федерації енергокомпаній Японії з цікавістю знайомилися з досвідом українських колег. Співробітництво України з Японією у галузі атомної енергетики триває понад 10 років. За цей час у Японії навчалося 159 українських спеціалістів.

Нині співробітництво здійснюється згідно з п'ятирічною програмою у галузі підвищення безпеки роботи атомних станцій обох країн.

Китайськими

На початку жовтня досвід експлуатації парогенераторів і неруйнівні методи контролю за станом обладнання на цій АЕС вивчали спеціалісти науково-дослідного інституту ядерної енергії Китаю.

На шести китайських атомних станціях експлуатується 11 ядерних енергоблоків. Два з них збудовані за російським проектом і вперше в цій країні застосують парогенератори горизонтального типу.

— Ознайомлення з досвідом роботи енергоблоків типу ВВЕР-1000 й застосування горизонтальних парогенераторів сприятиме підвищенню надійності та безпеці роботи наших АЕС, — зазначив заступник головного інженера інституту ядерної енергії Китаю Лі Суджа.

Американськими

Вже багато років українські атомники плідно співпрацюють з американськими. Так, у рамках міжнародної програми з ядерної безпеки лише останнім часом на наших АЕС реалізовано 68 спільних проектів вартістю 240 млн. доларів. Зокрема, частково модернізовано системи фізичного захисту, створено повномасштабні тренажери, проведено поглиблений аналіз безпеки тощо.

Цікаво, що новопризначений Посол США в Україні Джон Хербст в один із перших своїх візитів у столиці завітав до НАЕК «Енергоатом». Там відбулася розмова про подальше співробітництво між атомниками обох країн.

Російськими

На початку грудня у Москві відбулося восьме спільне засідання координаційного комітету зі співробітництва НАЕК «Енергоатом» та концерну «Росенергоатом». Щорічними програмами спільних дій передбачаються напрями роботи, котрі становлять інтерес для обох енергогенерувальних компаній. Це безпечна експлуатація енергоблоків, взаємна науково-технічна підтримка, ремонтна кооперація, відомчий нагляд за ядерною безпекою, фізичний захист об'єктів тощо.

Підбиваючи підсумки виконання програми на 2003 рік, члени комітету відзначили певні успіхи у співпраці й зосередили увагу на найгостріших для обох компаній проблемах. Урахували їх у програмі на наступний рік.

Усього світу

У жовтні делегація українських атомників взяла участь у генеральній асамблеї ВАО АЕС, яка відбулася в Берліні. Головною темою обговорення було: «Ядерна безпека — наше глобальне завдання». З доповіддю «Відкритість та прозорість у роботі ядерної енергетики — шлях до її визнання» виступив президент НАЕК «Енергоатом» Сергій Тулуб. Його одностайно обрано до складу ради керуючих ВАО АЕС на наступний термін. А до складу ради керуючих московським центром цієї міжнародної організації обрано генеральних директорів Запорізької АЕС В'ячеслава Тищенка і Хмельницької — Олександра Смишляєва. Це свідчення авторитету керівників наших атомних станцій.

НЕСВЯТКОВА РОЗМОВА

Убивчі тарифи

Мабуть, не треба зайвий раз доводити, що вартість комунальних, побутових, електротранспортних й інших послуг, навіть пирогів, випечених в електропечах, залежить значною мірою від ціни на електроенергію. І здається, визначати її потрібно з урахування не лише сьогоднішніх виробничих витрат, а й завтрашнього дня галузі. Та практика каже інше.

Не вдаючись до глибокого аналізу цього складного питання, зауважимо: останніми роками вартість тарифу на електроенергію, вироблену тепловими й гідроелектростанціями, помітно підвищується. А на «атомну» навпаки — знижується.

Цифри

У 2003 році порівняно з 1998-м середні тарифи без урахування ПДВ зросли: для ТЕС — на 56, ТЕЦ — на 66 відсотків, для ГЕС — в 2,4 разу. Водночас для АЕС порівняно лише з груднем 2000 року тариф знижено на 31 відсоток.

Звісно, дорого коштує вугілля, яке використовують для виробництва електроенергії тепловими станціями. Окрім того, у вартості вугілля є неоцінена складова — вартість життів сотень гірників. Всі ми знаємо, що постійно зростають ціни на нафту й газ.

Але наявна практика встановлення тарифів на продукцію атомних станцій свідчить: ми й досі дотримуємо правила жити одним днем. А вже нині для АЕС гострим є питання безпечного й досить витратного зберігання відпрацьованого ядерного палива й різних радіоактивних матеріалів. Не за горами розв'язання складної проблеми, пов'язаної із закінченням терміну експлуатації найстаріших енергоблоків. Чималі кошти потрібні, щоб подовжити цей термін, про що нині ведеться розмова. Ще більші — на виведення таких блоків з експлуатації. Зрозуміло, спеціальні фонди для цього потрібно формувати вже тепер. А де атомним станціям брати величезні кошти на страхування ядерної відповідальності, без чого їм не видають ліцензії?

Досвід

Там помітна тенденція до зближення рівнів тарифів атомної і теплової генерації електроенергії. Водночас зростає розрив між тарифами АЕС і ГЕС. Таким шляхом ідуть США, Фінляндія, інші країни.

Парадокс

Процедура ретельного розгляду питання формування тарифу й методології розрахункового обгрунтування його є чомусь лише для АЕС.

Справді, чому? Чому таке ставлення до нашої атомної енергетики і хто у керівництві держави живе одним днем?

Зі святом!

Напередодні професійного свята, а ще й у понеділок, на всіх АЕС, у столиці держави відбудуться святкові урочистості. Багатьом працівникам галузі буде вручено державні нагороди, відзнаки й подарунки Міністерства палива й енергетики, НАЕК «Енергоатом», місцевих органів влади.

Редакція газети «Голос України» приєднується до теплих і щирих привітань, вітає усіх нагороджених.

Зичимо вам, працівникам атомної енергетики, вашим сім'ям добра і злагоди, щастя, міцного здоров'я, впевненості у майбутньому!

За матеріалами відділу зв'язків із ЗМІ НАЕК «Енергоатом»
Підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Як проводжають пароплави

ПРОФЕСІЯ

Між мисом Очаківський і Кінбурнською косою — найвужче місце Дніпровського лиману. Та ще безліч обмілин, донних відкладень, що переміщуються під дією хвиль і течій. Бувалі «морські вовки» і ті остерігаються. А щодня тут проходить більш як 20 суден. Загалом, вельми жвава траса, що зв'язала з морем чотири порти, суднобудівні заводи і термінали. Тож зацікавлених у безпеці цих місць для мореплавання багато.

Рік тому на мисі Очаківський побудували пост регулювання руху суден. Я уявляла його схожим на пост ДАІ. А поруч — міліціонер з жезлом. Насправді все було набагато величніше.

Десятиповерхову красуню-вежу видно з будь-якої точки Очакова. На восьмому поверсі — її серце. Звідси, з начиненого електронікою і всілякою супертехнікою приміщення, керують кораблями. Святу святих показує мені начальник поста Павло Петрович Куликов і охоче знайомить з роботою лоцманів-операторів. На екранах шести моніторів — загальний план Дніпровсько-Бузького каналу. По електронній карті можна простежити від порту Південний до Миколаєва і далі шлях усіх суден. І навіть тих, котрі вже чи ще не входять у зону відповідальності поста «Очаків».

Очаківський пост — на службі у регіональної системи регулювання руху суден. До неї належать оперативно-координаційний центр і три пости регулювання: «Очаків», «Широка Балка» і «Російська коса». Все об'єднано в локальну мережу обміну даними.

Наприклад, показує Павло Петрович, пост «Російська коса» веде судно «Урал». Це невеликий буксир, позначений на карті номером 285. На моніторі висвічується повна інформація — тип судна, маршрут, ширина, висота борту, осадки, судновласник, прізвище капітана і лінійного лоцмана. «З моменту входження буксира в нашу зону повну відповідальність за безпеку мореплавання несемо ми», — пояснює начальник поста.

Різнобарвними крапками на моніторі позначено всі судна, що перебувають у Дніпровсько-Бузькому лимані. Чорні крапки — ті, що стоять на якорях, зелені — на вхід до каналу, червоні — на вихід. Порахувала —усього 25. З величезних вікон поста видно два судна. Одне йде з Херсона до Південного. Друге веде поглиблювальні роботи дна на замовлення ДП «Дельта-лоцман». Підтримувати глибину каналу, пояснюють мені, необхідно у зв'язку з тим, що він постійно змінюється під впливом гідромеханічних чинників. Сьогодні витримують гарантовану глибину каналу на всій його протяжності в 11,2 метри.

Слова «гарантовано і безпечно» лунають тут як пароль. Чую їх постійно, йдеться про регулювання руху чи про поглиблення дна. Державне підприємство «Дельта-Лоцман» розробляє і впроваджує цілий комплекс заходів для убезпечення судноплавства у Дніпровсько-Бузькому каналі. Особлива увага — проведенню суден. Чому це так важливо? Річ у тім, що відповідно до законів фізики і гідродинаміки два тіла (а в нашому випадку судна), які йдуть на пристойних швидкостях за довжини кожного до 100 метрів і відстані між ними 100 метрів... притягуються. Тому вміло розвести означає одному дати ходу трохи більше, другому — менше, проконтролювати черговість руху, щоб звести до мінімуму небезпеку.

Запитую Павла Куликова, чи завжди капітани кораблів, лінійні лоцмани покірно виконують вказівки лоцманів-операторів. Чи не «лихачать» на морі?

— Згідно з правилами міжнародного мореплавання капітани і лоцмани, які ведуть судна у визначеній зоні відповідальності, зобов'язані виконувати рекомендації операторів. Капітан судна керує ним «зі своєї дзвіниці», йому невідомо, як справи на каналі, він бачить на радарі себе і, у кращому разі, сусіда. А лоцмани-оператори з урахуванням швидкості суден і можливостей каналу вказують оптимальний і безпечний шлях для проходження. Як у пісні — «мне сверху видно все».

Бували випадки, коли вахтові пости регулювання буквально рятували кораблі. Одне камбоджійське судно якось «заблукало» в районі острова Березань, ішло просто на камені. Зв'язалися з капітаном, пояснили ситуацію — і лиха вдалося запобігти. Ще один «іноземець» переплутав Очаків з Одесою. Довелося його повернути. Основна причина аварій — людський чинник. Уміння зорієнтуватися в екстремальній обстановці, знайти правильний вихід, психологічна рівновага — ті якості, завдяки яким вдається працювати без аварій. «Розбір» кожної позаштатної ситуації в службі безпеки мореплавання департаменту морського і річкового транспорту обов'язковий. Збирають усі документи, магнітні записи, розшифровки телефонних і радіотелефонних переговорів, записи в журналах, інформацію капітанів і лоцманів. Після грунтовного вивчення виносять вердикт — хто винен. Частіше все-таки судноводії.

Багато що залежить від уміння зорієнтуватися в екстремальній ситуації, психологічної рівноваги і правильного рішення. А мені подумалося, що і від міри відповідальності і компетентності тих, хто веде і проводжає пароплави морськими дорогами.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

На знімку: Павло Куликов і наш кореспондент Олена Івашко.

СУСПІЛЬСТВО

Доля старої ікони

ОБЕРЕГИ

Чимало таємниць зберігають оповиті легендами високі мури старовинного Дубнівського замку. Інколи замок відкриває завісу таємничості і дозволяє нам на якийсь час поринути в минуле. Як, скажімо, нині, коли тут експонують старовинні волинські ікони.

Біля однієї з них — ікони із зображенням Святого Іллі Пророка зі сценами його життя, писаної ще у XVI столітті, — відвідувачі затримуються найдовше. Цю старовинну ікону вважають оберегом древнього Дубна.

— Вона була храмовою іконою Свято-Іллінського храму, — розповідає молодший науковий співробітник відділу історії Державного історико-культурного заповідника Дубна Наталя Колесняк. — Написано її на замовлення власника Дубнівського замку князя Костянтина Острозького на честь його брата Іллі. Після смерті брата Костянтин Острозький передав цю ікону Свято-Іллінській церкві.

Є припущення, що храм був заснований саме Іллею у XVI столітті. Час робив свою справу — церква стала ветхою. На початку XX століття на її місці будують нову кам'яну в неоруському стилі. Для неї писалися і нові ікони, а старі священики винесли на горище. Така сама доля спіткала й ікону Святого Іллі, що нині входить до п'ятдесяти найкращих ікон України. Хто знає, що було б із нею, якби до Дубна не приїхав директор Львівської картинної галереї Борис Возницький (за часів Польщі він навчався в гімназії у цьому місті). Він зрадів, коли знайшов цю ікону на горищі храму і засмутився, побачивши в якому вона стані. Знахідку транспортували на реставрацію до Львова. А реставратор, іконописець Галина Костюк зробила все для того, щоб урятувати її.

На жаль, значну частину авторського живопису втрачено. Але цілком реставрувати ікону спеціалісти вважають недоцільним. Бо авторський живопис відрізнятиметься від реставраторського, до того ж образи мають зберігати дух старовини.

Фото Миколи ФОМЕНКА.

Олександра ЮРКОВА.

На знімку: Наталя Колесняк.

Загадкова і приваблива планета Індія

Олег СЕМЕНЕЦЬ очолює українське диппредставництво в Індії з 2001 року. На його переконання, українці ще мають відкрити для себе цю екзотичну країну. І хоча наших фахівців тут оцінили ще за радянських часів, тривала пауза в політичних відносинах не минула безслідно.

— Застій у відносинах був пов'язаний з багатьма причинами, — розповідає Олег Євгенович. — Не в останню чергу з тим, що в Україні на початку дев'яностих було надто багато внутрішніх проблем...

Негативну реакцію Делі спричинив танковий контракт із Пакистаном, який ми підписали з суто економічних причин. Ми ж запропонували Делі продукцію української бронетехніки, але, як з'ясувалося, індійська сторона на той час була неготова її придбати. Наприкінці 90-х Україна, яка перенесла жах Чорнобиля, засудила випробування Індією ядерної зброї, що теж індійцям не сподобалося. Проте, гадаю, за останні два роки нам вдалося переглянути наші відносини і зрозуміти, що нам немає чого ділити, натомість є чим поділитися одне з одним....

— Чи довго українцям ще доведеться відкривати Індію?

— Гадаю, Індію можна відкривати все життя, до того ж не одного покоління, адже це не країна і навіть не континент. Це — ціла планета. Тут живе стільки народностей, у Індії така багата історія і таке природне розмаїття, що її можна порівняти тільки з планетою.

— Які сфери співпраці нас цікавлять найбільше?

— Говорячи про співробітництво, чомусь насамперед згадують про зброю. Можливо, тому, що це найбільш політизована тема. У сфері ВТС на індійському ринку у нас справді є своя ніша, яку ми з успіхом розширюємо. Але мені здається, що майбутнє передовсім за цивільними проектами.

Треба пам'ятати, що за радянських часів саме українські підприємства побудували тут приблизно 80 відсотків металургійних та коксохімічних комбінатів. Нині вони потребують модернізації. В Україні створено консорціум «Укріндустрія», який працює в цьому напрямі й нещодавно виграв два тендери на модернізацію коксових батарей на комбінатах у містах Роуркела та Бокаро. Є тут й інші підприємства, що потребують модернізації. А крім того, є потужний приватний сектор, який хоче будувати нові батареї, кожна з яких коштує 70—80 млн. доларів.

Місцева енергетика теж відсотків на 50 створена генієм та руками українців, і нині наші підприємства тут також працюють. Приміром, український «Турбоатом» минулого року виграв тендер на постачання турбін для двох атомних електростанцій. Загалом в Індії величезна потреба у розвитку енергосектору, за 10 років вони планують підвищити видобуток електроенергії удвічі.

Нещодавно тут побували представники нашої вугільної промисловості і переконалися, що в Індії є колосальні поклади вугілля, яке можна видобувати відкритим кар'єрним способом, оскільки залягає воно на глибині метрів 15, а товща пластів сягає метрів 20. Індійці готові видобувати і лігніти — вугілля низької якості, яке потім треба збагачувати. А для цього їм потрібні технології, які Україна має.

Є тут робота і для наших метробудівців. У Делі зараз активно будується метро. Такі самі плани — і у столицях багатьох штатів Індії. Ця країна активно розвиває систему морських і річкових портів, будує дороги, і тут теж можуть прислужитися українські компанії. На жаль, наші звернення до українських шляховиків поки що не мали успіху, тому що за індійськими нормами кілометр шляху має коштувати 800—900 тисяч доларів, тоді як у нас витрачають дещо більше. Але треба приїхати сюди і все порахувати, зважити на те, що тут робоча сила коштує значно дешевше.

— Чи багато індійців відвідують Україну?

— Щороку ми видаємо десь півтори—дві тисячі віз, з них близько шестисот — індійським студентам, які навчаються в Україні.

— А як щодо нелегалів?

— Нелегали, як відомо, обходяться без віз, проникаючи в Україну з третіх країн. Приблизно три місяці тому ми передали індійській стороні проект угоди про реадмісію. Утім, в Індії досі немає внутрішнього законодавства, яке регулювало б цю сферу, тому доведеться зачекати, доки індійський парламент його ухвалить. Як нам повідомили у МЗС Індії, такий законопроект подано і його незабаром мають розглянути.

— Які проблеми виникають із захистом прав українських громадян в Індії?

— Їх тут небагато, тому з проблемами, що іноді виникають, співробітники нашого диппредставництва (у Делі працює 11 українських дипломатів. — **«ГУ»**) поки що можуть впоратися. Зараз проблеми з місцевим законом мають лише двоє осіб українського походження, які перебувають під вартою через прострочені візи. Такі випадки, однак, трапляються нечасто. Бувають складнощі з нашими моряками, яких кидають напризволяще в місцевих портах судновласники. Проте нині таких проблем немає.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Великі птахи з нашою ознакою

НОВОРІЧНІ ЗУСТРІЧІ З ДАВНІМИ ДРУЗЯМИ

«Великий птах з японською ознакою» — так називався матеріал про найлегендарнішого сумоїста Японії Кіко Тайхо. На цю публікацію відгукнулося чимало наших читачів. Був навіть дзвінок від упорядників української енциклопедії, які вирішили помістити в майбутньому виданні статтю і про Тайхо. Тобто це для японців він Тайхо, національна святиня, ім'я якої в Японії не знають тільки ті, хто ще не навчився читати. А для нас — Іван Борішко, невідомець, чий батько на початку минулого століття разом із родиною перебрався з села Великі Руни Зачепилівського району (нині Харківської області) на Далекий Схід. Там від любові Маркіяна Боришка та японки Наї Кіє і народився видатний сумоїст.

Згадка про його слов'янське коріння є в усіх японських підручниках, де йдеться про сумо. Проте тільки нещодавно японські біографи розкопали, що Тайхо (в перекладі з японської «великий птах») — не росіянин, хоч і народився на Далекому Сході, а українець.

Але не хочу переповідати попередню статтю, бо у цієї історії вже є продовження. Всю весну Посольство Японії в Україні працювало над підготовкою приїзду до нашої країни цієї знаменитості. Планувалося, що Тайхо побуває на всеукраїнському чемпіонаті з сумо, який традиційно відбувається у Харкові. Як повідомив президент Федерації сумоїстів України Сергій Коробко, до Харкова приїхав кореспондент японської газети «Хоккайдо сімбун». Він побував на прабатьківщині Тайхо, у селі, де половина мешканців, до речі, Боришки. Вивчав архіви. Люди, що приїхали від Тайхо, насипали землі в капсулу, набрали води з колодязя, зафільмували дідівську хату, яка ще досі стоїть у селі. І... поїздка зірвалася. Втрутилася хвороба. Тепер Великий птах, найімовірніше, не зможе долетіти до України. Але є телефон. Дізнавшись про свої українські корені, він зателефонував до посла Японії в Україні і сказав, що хоче запросити у свій клуб (найпрестижніший в Японії) українського борця.

Фото Федерації сумо.

Кандидат, як повідомив Сергій Коробко, вже є. Це талановитий молодий спортсмен Павло Бабич, призер світового чемпіонату серед юніорів. До речі, як казали самі японські сумоїсти, котрим довелося побачити змагання своїх українських колег, з нашими даними та з японською технікою українські борці будуть непереможні.

Власне, поки що так воно і є. Бо рекорд Тайхо досі не зміг побити ніхто: вісім перемог поспіль на Кубку Імператора (для більшості мрія — навіть дві перемоги) і тридцять дві перемоги загалом. Нечуваний результат за кількасотлітнє існування кубка.

А в Харкові, можливо, невдовзі з'явиться пам'ятник видатному японцеві. Макет вже виготовлено. Кошти виділяє федерація та Національний фармацевтичний університет (ідею підтримав ректор Валентин Черних). У спорткомплексі ВУЗу нині тренуються не тільки сумоїсти, а й дві тисячі дітей-єдиноборців (до речі, безплатно). Звичайно, двом організаціям потрібну суму зібрати не вдасться, тож спонсорів тут чекають. Вже є місце — навпроти вищезгаданого спорткомплексу.

Про все це також повідомив Сергій Коробко. А ще він вирішив скористатися нагодою і закликати бажаючих приєднатися до кола сумоїстів-любителів. Тим паче що нині цей вид спорту МОК вніс до списку олімпійських. Правда, поки що з випробним терміном. Але, схоже, випробування це буде успішно пройдено.

«Українці — це нація богатирів, — переконаний Сергій Коробко. — Я перелічу тільки кількох борців, які народилися в Україні: Іван Піддубний, Олександр Медвідь, Леонід Жаботинський, брати Клички... Стільки перемožців! Навіть трохи сумно, що при цьому в Україні силові види спорту не мають такої популярності, як, скажімо, футбол. Мабуть, тому, що досить складні правила і не всі можуть їх зрозуміти. А сумо — це особливий вид спорту: харизматичний і водночас демократичний. У нього правила нескладні, і будь-яка людина після недовгих тренувань може досягти чималих успіхів. Цим спортом можуть займатися люди і з зайвою вагою, і... з нормальною. До речі, можливо, когось відляќує саме надмірна вага борців. Це стереотип. От нещодавно чемпіонкою Європи серед юніорів з сумо стала наша дівчина Оксана Сасько. Її вага — 65 кілограмів. І з формами все гаразд».

При цьому Сергій Коробко переконаний, що влаштувати секцію з сумо можна в будь-якому спортзалі і навіть у сільському клубі. Бо особливого обладнання не треба. Потрібно тільки бажання і трохи методичної літератури. Останньою Сергій Коробко готовий поділитися.

А те, що прабатьківщина великого Тайхо може породити ще багато видатних сумоїстів, для Сергія Коробка — факт беззаперечний. Отож доброго, скоро будемо перемагати і японців.

Наталя ФІЛІПЧУК.

На знімку: в японському місті Аморі є пам'ятник іншому великому сумоїсту Таканахана. Президент Федерації сумо хоче поставити такий само пам'ятник Тайхо. Тільки в Харкові.

КАЛЕНДАР

«Минуле не вернуть, не виправить минуле...»

У черкаському Будинку вчителя, де сорок років тому Україна прощалася з 28-річним поетом Василем Симоненком, зібралися люди, які знали його, і молодь.

Магнітна стрічка відтворила голос Василя: «Що я можу сказати про себе? Ще так мало прожито і так мізерно мало зроблено. Хочеться бути Людиною, хочеться робити гарне і добре, хочеться писати такі вірші, які б мали право називатися поезією. І якщо це мені вдається рідко, то це не тому, що я не хочу, а тому, що мало вмію і мало знаю. Найбільше люблю село Біївці, де мама подарувала мені життя. Ненавиджу смерть. Найбільше боюся нещирих друзів...»

Запис цей зробила у Києві на початку 60-х сестра Івана Світличного Надія. Нині у Черкасах зберігає ту голосову пам'ять товариш Поета, артист Юрій Смолянський.

— Я ніколи не розповідала про останні свої зустрічі з Василем, — поділилася потаємним редактор обласного радіо, колишня колега Симоненка по літстудії Ніна Черняк. — Та настав час сказати правду про його загибель. Василь потрапив до лікарні після побиття у міліції. Його привезли у відділення зі зв'язаними руками. Катували довго, жорстоко, відбили нирку. Після цього почали «лікувати»: гріли ушкоджені внутрішні органи, кололи. Врешті, прооперували. Однак не дозволили рідним чергувати біля нього. Непритомний Василь скотився з ліжка, лежав у кривавій калюжці, аж поки червона цівка не просочилася у коридор. Після повторної операції його не стало. Поета вбила Система, яку він зневажав. Та вона не змогла знищити його слово. Він сьогодні з нами. Його «Воскресайте, камінні душі!» звернено до багатьох з нас...

На вечорі лунали також спогади колеги Симоненка, колишнього кореспондента «Черкаської правди» Петра Жука, линули вірші та пісні на слова Поета у виконанні черкаської молоді. Артисти обласного муздрамтеатру показали уривок з вистави «Остання мить». А він, живий і натхненно-красивий, дивився з портрета вдалечінь.

І миті жодної
не можна повернути,
Щоб заново,
по-іншому прожить.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: Василь Симоненко на військових зборах. 1957 рік. Фото з архіву Юрія Смолянського.

Слава і Свобода

Минуло 200 років від народження французького композитора Гектора Берліоза. Він за життя не пізнав слави. А сталося б інакше — чи не втратили б ми в ньому геніального музичного критика?

Ще недавно, в рамках ювілейних заходів, присвячених пам'яті Берліоза, в Києві пройшли фестиваль та науково-теоретична конференція. Виконання невідомих берліозівських романсів було не меншим відкриттям, ніж виконання масштабних композицій — «Гарольд в Італії», «Ромео і Джульєтта», «Реквієм», які на київській сцені виконувалися вперше.

Але варто фестивалям завершитися, і маловідомі твори композитора знову забуваються, а Берліоз, як і раніше, лишається автором знаменитої «Фантастичної симфонії». Принаймні, це єдиний його твір, який час від часу виконується в Києві.

Він не терпів розважальної музики, ненавидів «легкий жанр». Коли його запитали про естетичну насолоду від музики, композитор відповів: «Невже ви вважаєте, що я слухаю музику заради якогось задоволення? Я хочу, щоб від музики мене лихоманило, щоб мої нерви напружувались до краю!».

Берліоз до всього ставився вкрай суб'єктивно. Можливо, ніхто інший не дозволив би собі назвати видатного італійського композитора Россіні «паяцом», італійську оперу з її колоратурами та прикрасами — «повією», а про Моцарта і Гайдна висловлюватися з «розкішним презирством». І робити це публічно: «Це музика здалень, написана для того, щоб полегшити процес засвоєння їжі князя Естерházі, патрону Гайдна».

Воюючи проти консерватизму, стандартності в музиці, Берліоз-критик саркастично підмічає, що у зловживанні готовими формулами є один позитивний момент — «це зберігає композитору багато часу та позбавляє від зайвої праці».

Перечитуючи статті й рецензії Берліоза, можна лиш позаздрити його влучності та точності висловлювань, тонкій саркастичній манері письма. Таке враження, що він смакує кожним словом, фразою. Насправді ж критика була для Берліоза єдиним джерелом заробітку. Писати він не любив, а змушував себе. «Скільки даремно втрачених сил! Скільки даремно втраченого часу!» — вигукував він, згадуючи безсонні ночі над аркушем паперу.

З цим важко погодитися, перечитуючи нині статті Берліоза. Але уявімо себе на місці композитора: немає нічого страшнішого, ніж ненаписана через злидні симфонія. І, можливо, не одна. Річ навіть не у славі. Її він прагнув найменше: «Слава — чудова річ. Але найпрекрасніше те, що називають Свободою!».

Олеся НАЙДЮК.

ВИДАННЯ

Такої книги нема ні в кого

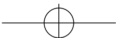
Книга Майї Печенюк «Музиканти Кам'янеччини» (видавництво «Поділля») пробуджує гордість за цей край. Тут творили славетні Микола Леонтович, Володимир Заремба, Михайло Завадський, Антон Коципінський, кобзар Володимир Перепелюк, і майже забуті співачки зі світовою славою Зінаїда Рибчинська, Лідія Ліпковська, піаніст Лео Сирота. Лео 1929 року очолив фортепіанний відділ Токійської імператорської академії Уено. А 1946 року переїхав до США і потай жив у горах. Його впізнали селяни і допомагали з харчами, поки Лео не влаштувався в Інституті музики в Сент-Люїсі.

Отже, професор Майя Печенюк уперше об'єднала під однією обкладинкою весь музичний цвіт Кам'янця. У поважному томі 410 сторінок займає «нотний матеріал», який відкриває 13 народних, лірницьких пісень, щедрівок, колядок. Серед збирачів — викладач вузу Олена Аліксійчук, відомий мистецтвознавець Володимир Іванов.

Видання високо оцінено Інститутом фольклору та етнології ім. Рильського. З появою книги створено джерельну базу для підготовки музикантів, викладачів, творчих колективів. Такої збірки музичної спадщини ще не має жодне місто. Першою відгукнулася на прохання допомогти видати книгу місцева філія «Хмельницькгазу». А ще музику шанують банкіри: «Промінвестбанк», «Укрсоцбанк» та «Аваль» підтримали ідею матеріально.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

12 грудня. Київ. Президент України Леонід Кучма вручив відзнаку Героя України ректорові Київського національного університету імені Т. Шевченка Віктору Скопенку.

13 грудня. Київ. У Національному палаці «Україна» відбувся урочистий концерт, присвячений 60-річчю Національного заслуженого академічного українського народного хору імені Григорія Верьовки.

14 грудня. У День ліквідатора аварії на ЧАЕС біля Київського міського меморіального комплексу жертвам Чорнобильської трагедії відбувся мітинг-реквієм у пам'ять про загиблих ліквідаторів.

16 грудня. Київ. Урочисте відправлення до Кракова пасажирського поїзда №35/36 з новою системою автоматичної перестановки вагонів, який доставить до Польщі й подарунки краківським дітям від Президента України.

17 грудня. Париж. Зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з Головою Національних зборів Франції Жаном-Луї Дебре під час візиту нашої парламентської делегації до цієї держави.

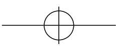

18 грудня. У Верховній Раді України відбулися дитячі парламентські слухання на тему: «Сім'я моя —Україна».

15 грудня. Відкрилися Дні кримськотатарської культури та мистецтва в Києві.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Михайла ГОЛЯКА, Олександра КЛИМЕНКА, Укрінформу та УНІАН.

Україна олімпійська: 1952—2004

ІМЕНА

Яків ПУНКІН

Досьє «Голосу України»

Пункін Яків Григорович. Перший український борець — чемпіон Олімпійських ігор (Гельсінкі, 1952 р.). Чемпіон СРСР з класичної боротьби в напівлегкій вазі 1949—1951, 1954—1955 рр. Учасник Великої Вітчизняної війни.

У 1941 році Яків Пункін виграв звання чемпіона України і готувався до чемпіонату Союзу, але той не відбувся. Почалася війна...

— Ми відступали. Неподалік Мінська мене контузило. Санітари вирішили сховати поранених у найближчому лісочку. Чекали на машини, але вони не прибули, мабуть, не змогли прорватися, оточення замкнулося. Ми опинилися в полоні...

Довгі чотири роки гітлерівської неволі. Він зумів втекти з концтабору. Німці його не шукали, їм уже не до того було. Два тижні без їжі просидів у якомусь лісі й дочекався наших танків. Було йому тоді 24 роки і важив він... 32 кілограми. Наші солдати думали, що знайшли в лісі десятилітнього хлопчика. З гострою, як вважали лікарі, необоротною дистрофією його поклали до госпіталю. Медсестри плакали, коли годували його з ложечки...

Яків Пункін вижив, виборсався, став солдатом: «Я ще і повоювати встиг...» З кількома бойовими нагородами демобілізувався через три роки після закінчення війни...

Заслужений майстер спорту Григорій Гамарник казав так: «Пункін був унікальним борцем, передовсім тому, що навіть крихітки його енергії не забирала передстартова лихоманка. Він ніколи не боявся своїх суперників. Залізні нерви мала ця людина!»

Заслужений майстер спорту Іван Богдан, дворазовий чемпіон світу й олімпійський чемпіон: "Як на мене, то у Яші цієї нервової системи взагалі не було. Він і без неї усіх товк..."

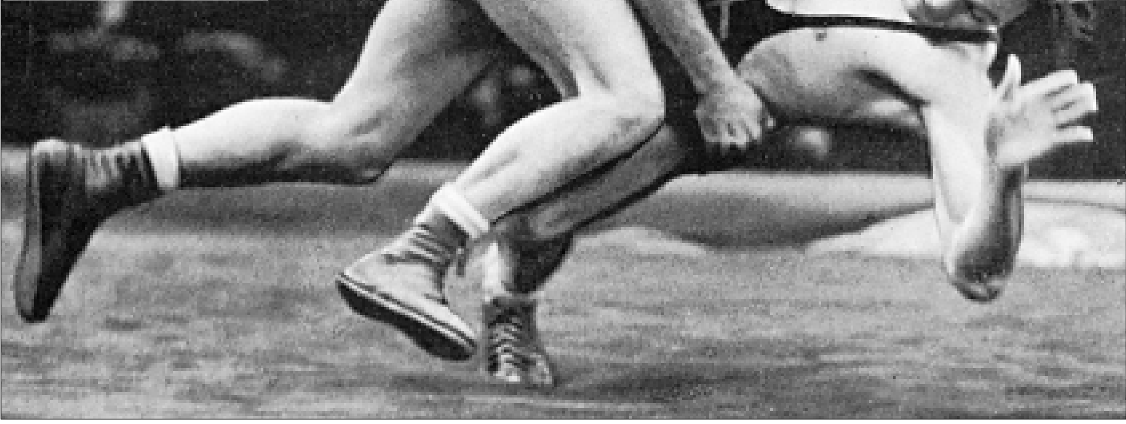
Коли він виходив на килим, кожна мускульна клітина Пункіна блискавично корилася його реактивній нервовій системі, загартованій нелюдськими стражданнями в фашистській неволі. Хвилювання, страхи, побоювання, мандраж та інші дурниці назавжди залишилися в тому іншому, нелюдському його житті. А «важка, завзята, уперта» і яка там ще боротьба буває — була радістю, розвагою, забавою. От він і «забавлявся».

Протягом шести років (1949—1954) він виграв п'ять золотих медалей на чемпіонатах СРСР, дві золоті нагороди на Всесвітніх фестивалях молоді та студентів, які прирівнювалися до чемпіонатів світу (у 50-ті «світи» влаштовували через рік). А в Гельсінкі Пункін став олімпійським чемпіоном — перший серед українських борців! І всіх він перемагав за допомогою коронного «гвинта» — кидка прогином.

М'язова «броня» цього спортсмена завжди програвала порівняно з богатирськими фігурами його суперників. Зовні він був мало схожий на борця. Однак тільки зовні. Давайте раз і назавжди покладемо край давній казці про геніального, але фізично слабкого Пункіна. Це брехня! А правда в тім, що надзвичайно талановитий, справді геніальний борець Яків Пункін був і фізично дуже сильною людиною. Де це ви бачили слабака, в якого були б перші розряди зі стаєрського бігу, акробатики і баскетболу, другий розряд з велоспорту і який міг би крутити 18—20 «сонць» на поперечині? Поцікавтеся у гімнастів, вони вам скажуть, які кисті, яку силу в пальцях потрібно мати, щоб хоч одне «сонце» виконати.

І все-таки найцінніше, що подарував Яків Пункін школі греко-римської боротьби, — це надзвичайна майстерність. Ніхто не вмів і сьогодні не вміє кидати прогином так, як це робив Пункін.

Притискаючись грудьми до грудей супротивника, Пункін робив підбив і спрямовував кидок, наприклад, праворуч. А коли до килима залишалися лічені сантиметри, він виконував ще один підбив-розворот, і суперник, геть утративши орієнтацію, летів у протилежний бік. Хто міг витримати такий штопор?!

Туристи, котрі приїхали до Москви на матчеву зустріч СРСР—Швеція, влаштували овацію Густаву Фрею, багаторазовому чемпіону світу, переможцеві Олімпійських ігор 1948 року в Лондоні. Гриміли барабани, пронизливо вищали труби і свистки — співвітчизники підтримували великого Фрея.

Яків Пункін не зніяковів, не розгубився. Уже на другій хвилині олімпійський чемпіон змушений був почати демонструвати міцність свого «залізного моста». Вивернувшись, швед через хвилину знову наразився на кидок прогином — «гвинт». Цього разу і «залізний міст» не витримав: сховав під своїми уламками славу непереможного Фрея, котрий до цього двобою ніколи не лежав на лопатках.

1952 року на Олімпіаді в Гельсінкі Пункін знову здивував весь борцівський бомонд. Француз Антуан Мерле ліг на лопатки на 57-й секунді — «гвинт». Другий призер чемпіонату світу 1950 року ліванець Сафі Таха програв 17 сухих балів — чотири «гвинти», два накати і одне попередження. Турок Хасан Бозбей віддав 11 балів, але на лопатки не ліг. І в цього хлопця міст виявився залізним — три «гвинти» і два попередження.

Фінал. До цієї частини змагань за тодішніми правилами виходили три борці. Ними стали: Пункін, угорець Пойяк і єгиптянин Рашид. Пойяк не мудрував: відразу пішов у відкриту боротьбу, двічі літав на «гвинті», а втретє ліг на лопатки. 1 хвилина 27 секунд.

За часом Рашид протримався довше. Але не тому, що він боровся краще, ніж Пойяк. Рашид вирішив не випробувати долю і в боротьбу просто... не йшов. Пункін ганявся за ним більш як три хвилини. А коли наздогнав, «вигвинтив» і поклав на лопатки.

Одна з фінських газет назвала Пункіна «найтаємничішим чемпіоном»: «Усі ми бачили, як лягали на лопатки його суперники, а от як він «умовляв» їх це робити, ми не встигали розгледіти... Яків Пункін — найшвидший і потайний борець Олімпіади!»

...Рівно півстоліття я знайомий з Іваном Богданом, дворазовим чемпіоном світу, олімпійським чемпіоном 1960 року. Богдан — мудрець. У нього найуважніші в борцівському світі очі. В безпомилковості його оцінок я переконувався безліч разів.

— Іване Гавриловичу, рівно піввіку ти в боротьбі, бачив усіх великих борців свого часу. Подумай, будь ласка, гарненько і скажи: хто з них, на твою думку, найталановитіший?

— Та що тут мені довго думати! Пункін!!! Генієм боротьби він був! Такого борця, думаю, більше ніколи не буде...

Ось так, і жодних різночитань! Після богданівського резюме цю тему цілком вичерпано.

Заслужений майстер спорту Яків Григорович Пункін прожив 73 роки. На його могилі завжди свіжі квіти...

Минуть роки. Зміниться покоління. На зміну нинішнім чемпіонам прийдуть нові. Але ім'я Якова Пункіна залишиться в пам'яті назавжди. Його незвичайна, трагічна доля, його непересічний характер стоїка, бійця до самих кісток і водночас м'якої, доброї, щиросердої людини і, головне, його геніальна спортивна майстерність — завжди матимуть інтерес у тих, кого гонг кличе на центр борцівського килиму.

І через сто років, згадуючи великого чемпіона, люди казатимуть: «Неповторний! Блискавка на килимі!».

Ян ДИМОВ,
заслужений журналіст України, перший віце-президент Федерації греко-римської боротьби України.

На знімку: Яків Пункін кидає на лопатки шведа Густава Фрея.

Процес відкриття пива

БУДЬМО!

Зазвичай у переддень новорічних свят частіше думають про пляшку шампанського. Але, по-перше, як жартують самі пивовари, шампанське — це лиш погано зварене пиво. А по-друге, поки споживачі не знемагають від літньої спраги, саме час подумати про місце пива в нашому житті та про те, як воно впливає на здоров'я. Наш кореспондент спробував розібратися в цьому животрепетному питанні.

Зрозуміло, будь-який виробник насамперед зацікавлений у тім, щоб його продукція добре продавалася. І пивоварники тут не виняток. Про це свідчить строкатий потік «пивної» реклами на ТБ, розмаїтість усіляких акцій і розіграшів. І це чудово, що нарешті й в Україні з'явилися виробники, котрі навчилися варити гарне пиво і гідно його піднести. Але, нехай навіть у невеликій кількості, хмільний напій містить алкоголь. А це вже накладає певну соціальну відповідальність на пивоварів.

Як зазначає генеральний директор ВАТ «Укрпиво» Галина Коренькова, помірність і відповідальність — ось два головні слова, на які у своєму діалозі зі споживачами спираються найпрогресивніші міжнародні пивоварні компанії. Сьогодні на культурі споживання напою дедалі частіше акцентують увагу вітчизняні пивоварники.

— Наша компанія несе повну відповідальність за результати своєї праці, — каже генеральний директор ВАТ «Пивобезалкогольний комбінат «Славутич» Петро Перетятько. — Для нас важливо не тільки представити на ринку високоякісну, міжнародних стандартів продукцію, а й дати всю необхідну інформацію про неї, застерегти споживачів від непомірного споживання напою. Загалом алкоголю в пиві небагато, і він має натуральне походження, оскільки утворюється під час бродіння пивного сусла. Проте алкоголь у напої є, тому, вживаючи його, головне — не перевищувати розумну дозу. І ще один принциповий для нас момент. Ми як виробники категорично проти вживання пива за кермом, а також дітьми у віці до 18 років. Про це ми завжди говорили і говоритимемо нашим споживачам.

Ось уже другий рік ПБК «Славутич» є ініціатором унікальної для нашої країни Всеукраїнської освітньої програми для споживачів «Відкрите пиво». На зустрічі запрошуються пивовари, фахівці, представники ЗМІ і, звичайно ж, самі цінителі хмільного напою, котрі хочуть більше дізнатися про цей продукт, його властивості.

Європа у співробітництві зі споживачами пішла значно далі. Найбільші пивовари об'єднуються, фінансують серйозні наукові дослідження, покликані всебічно визначити вплив хмільного напою на організм людини. У брошурі «Переваги помірного споживання пива», яку випускає громадська організація «Пивовари Європи», наводяться цікаві наукові дані. Наприклад, доктор Сковенборг визначає помірне споживання пивного напою як таке, що «не обмежується вашим здоров'ям, суспільством, у якому ви живете, і вашими обов'язками перед родиною і друзями: одна—три дози алкоголю на добу для чоловіків. А для жінок та осіб, чутливих до алкоголю, рекомендована норма становить одну—дві дози на добу». Для довідки: одна доза дорівнює приблизно 250 грамам пива середньої міцності.

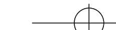
Крім того, з'ясувалося (і це підтверджено медичними дослідженнями), що помірне споживання пива знижує ризик коронарного захворювання серця до 24,7 відсотка. Келих пива в день здатний на 4 відсотки підвищити рівень «доброго холестерину», що запобігає серцево-судинним захворюванням. Найнижчий ризик одержати серцевий напад припадає саме на тих чоловіків, котрі випивають від 4 до 9 літрів пива на тиждень. Він навіть нижчий, ніж у тих, хто взагалі не вживає нічого, міцнішого від кефіру.

Наливаючи собі келих пива, мало хто з нас знає, що це справжнє джерело корисних вітамінів B_{12}, B_2, B_6, B_9, а також мінералів: магнію, калію та ін. А ось той, хто вважає, що круглий живіт — доля шанувальників пива, дуже помиляється. Насправді цей напій майже на 90 відсотків складається з води, він не містить жиру, холестерину, що можуть сприяти ожирінню. У 250 грамах пива міститься всього 100 кілокалорій, тим часом у яблучному соку — 120, у молоці — 134 кілокалорії. Єдина проблема (чи, навпаки, достоїнство) — пиво підвищує апетит, тому тут головне не перестаратися із закускою.

Утім, місце пива в нашому житті визначила сама його історія, що налічує понад 9000 років. І, завдяки старанням учених, народний напій тільки починає відкривати свої таємниці і корисні властивості.

Іван ЛАЗНЮК.

Коли він виходив на килим, кожна мускульна клітина Пункіна блискавично корилася його реактивній нервовій системі

Хто пить не вміє, той і зеленіє

НАШ КОНКУРС

Фото Михайла ГОЛЯКА.

Курінний скаже, наче на духу: ці рядки не принесли їхньому авторові, Сергієві Іващенку, заповітні конкурсні бали. Але вони гарно ілюструють цей фотоетап. 50 відсотків учасників ламали голови, вивертали мізки приблизно в цьому алконапрямку. Ще 40 — ударилися в рекламу. Дісталося пивоварам — «Оболоні», «Сармату» і т. д. Скажімо, **Р. Шолгиць** розродився такими «чернігівськими» рядками:

Зелень пузатая?
Что за диво?
Это что: антиреклама
Черниговского пива?
Иль какого-то другого?!

Під гарячу руку лідера конкурсу **Івана Сухого** потрапили й «недоторканні» громадяни:

Був раніше депутатом —
Похвалявся я мандатом.
А тепер із оцим рилом
На рекламу йду із пивом.

А тепер увага. Третє місце і свої чергові **три бали** отримує **Галина Цибульська** за оцей ось витвір:

Знахабнілу свою пику
Заховав під маску,
Тепер можна пити пиво
І навіть закваску.
Можна усе обіцяти
Бідному народу.
Тепер не побачить він
Його справжню вроду.
Буде себе видавати
Не за людоїда,
А такого люб'язного
Народного діда.

Другу сходинку цього разу надійно приватизував **Іван Перепелиця з Полтавщини**. Відповідь його марсіанина кореспондентові газети варта п'яти балів: *«Ми теж будували суспільство з людським обличчям...»*

А свої перші курінні **10 балів** отримує новачок конкурсу **Надія Стахнюк із Рівненщини.** Ось її віршик:

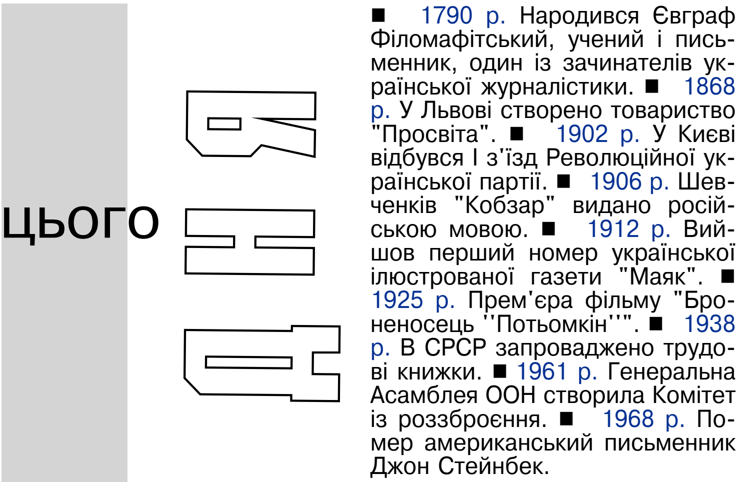
Хто тебе сюди прислав?
В нас таких хватає!
Чи для космосу у вас
Інших не буває?

На вимогу трудящих (телеграми, листи, дзвінки), курінний надає ще один шанс претендентам на папаху. Перед вами останній (у цьому році) фотошедевр. А 31 грудня конкурсна лавочка закривається — і в «Курені» назвуть кращих із кращих — тих трьох хохмачів, які нахапали найбільшу кількість балів і здолали курінний Еверест. Отож останній кидок — і гуморні призи ваші.

Пароль той самий: **«Курінь. На конкурс».**

Фото Анатолія СТЕЦЕНКА.

■ 1790 р. Народився Євграф Філомафітський, учений і письменник, один із зачинателів української журналістики. ■ 1868 р. У Львові створено товариство "Просвіта". ■ 1902 р. У Києві відбувся I з'їзд Революційної української партії. ■ 1906 р. Шевченків "Кобзар" видано російською мовою. ■ 1912 р. Вийшов перший номер української ілюстрованої газети "Маяк". ■ 1925 р. Прем'єра фільму "Броненосець "Потьомкін"". ■ 1938 р. В СРСР запроваджено трудові книжки. ■ 1961 р. Генеральна Асамблея ООН створила Комітет із роззброєння. ■ 1968 р. Помер американський письменник Джон Стейнбек.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ
на 22—29 грудня 2003 року

Чудовий і святковий настрій буде у вас цього тижня. Використайте його для покращання будь-яких контактів, укладання важливого союзу або взаємовигідної співпраці. Паперові справи застопоряться, доведеться розпочати все знову або відкласти на два-три тижні.

ОВЕН. Ви відчуватимете приплив сил і симпатію оточуючих. Отримаєте докази того, що ваш престиж помітно зріс, побачите результати своєї праці чи професійної діяльності. Організуйте обговорення ваших подальших перспектив зі своїми однодумцями. Під час спілкування з начальством або впливовими особами будьте стримані й не сперечайтеся. Виявіть ініціативу та заповзятливість у спільному бізнесі або заплануйте з друзями активний відпочинок. Ймовірно, з'явиться бажання пригод і фізичного навантаження.

ТЕЛЕЦЬ. Цього тижня можуть виникнути таємні романтичні стосунки з начальством. Будьте обережні, щоб не скомпрометувати себе чи іншу людину. Будь-які дії дадуть відчутний результат, якщо ви діятимете таємно або через посередника. Якщо хтось потребує вашої допомоги, то настав час її надати. Можливо, розчарують результати вашої інтелектуальної діяльності, виникне затримка в рішенні суду стосовно вашого питання. Якщо не хочете погіршити стосунки з родичами вашої половини, то будьте терпиміші до них.

БЛИЗНЮКИ. Ви отримаєте відчутну допомогу від друзів чи покровителів. Цей тиждень бажано використати для того, щоб визначитися у своїх бажаннях і намітити нові плани та перспективи. Успішна і вигідна буде колективна діяльність. Спрямуйте свою волю і ділову хватку для вирішення матеріальних проблем, ви отримаєте дуже доречну підтримку і допомогу від жінки. Час сприятливий для накопичення фізичних і духовних сил.

РАК. Успішні та результативні будуть справи, пов'язані з чужими або спільними грошима, спадщиною, кредитом чи позикою. Особливо значущими для вас цього тижня можуть стати інтимні стосунки. Скористайтеся цим періодом, щоб виявити активність у справах, пов'язаних з друзями, групою однодумців або громадськими організаціями. Ви можете стати лідером, якщо не сидітимете склавши руки, а почнете активно запроваджувати реформи, і особливо, коли звернетеся за консультацією до фахівця.

ЛЕВ. На вас чекають дуже приємні новини, контакти і знайомства. Використайте цей тиждень для активного навчання, тому що вам це буде цікаво і легко. Корисними і вигідними стануть розважальні поїздки. Наприкінці тижня ви можете розпочати вдома косметичний ремонт або просто зробити перестановку, щоб стало затишніше і комфортніше. Виявіть активність, щоб відремонтувати щось вдома чи зробити своїми руками, або ж найміть для цього фахівця. Наприклад, з перетяжки меблів.

ДІВА. Ви будете сповнені творчої енергії, відчуватимете емоційне піднесення, гарний настрій і упевненість у собі. Вам таланитиме і навколо гуртуватимуться люди, якщо ділитиметеся своєю радістю та оптимізмом з іншими. Ви можете стати популярною людиною у своєму колі. Ваша активність у пошуках нових джерел заробітку або фінансування призведе до нових приємних обов'язків і турбот.

ТЕРЕЗИ. У цей період зросте ваша популярність і привабливість. Багато хто шукатиме зустрічі з вами. Скористайтеся цим тижнем, щоб сформувати нові та зміцнити старі партнерські стосунки. Хто перебуває у шлюбі, може щось зробити для поліпшення своїх подружніх стосунків. Хто неодружений, ймовірно, зустріне свою пару. Наприкінці тижня, якщо ви дуже активно займатиметеся своїм бізнесом, можете отримати кредит чи дотацію.

СКОРПІОН. Дуже важливими і значущими на цьому тижні будуть події, пов'язані з вашою родиною чи батьками. Постарайтеся більше часу провести з ними, ви отримаєте заряд сил і бадьорості. Можете прийняти важливе рішення стосовно житлового питання, купівлі або продажу нерухомості. Активізуйте партнерські стосунки з тим, щоб зробити їх ще практичнішими. Ймовірне романтичне знайомство. Якщо ви самотні, воно може стати тривалим і приємним.

СТРІЛЕЦЬ. Ви будете привабливі і чарівні. Бажання зробити інших щасливими, якщо воно не обмежиться тільки словами, може зробити вас лідером. Скористайтеся цим тижнем, щоб розпочати нову справу, і вона буде успішною. Вам доведеться багато працювати на майбутнє, закладати фундамент, що згодом принесе свої плоди.

КОЗЕРІГ. Ваші прибутки зростуть, і, ймовірно, ви дозволите собі набагато більше, ніж раніше. Можете зробити дорогі та престижні покупки, зокрема придбати ювелірні прикраси з золота. Зросте ваша привабливість і сексуальність. Виявіть ініціативу, щоб познайомитись з новими, цікавими для вас людьми. Можливе романтичне знайомство.

ВОДОЛІЙ. На вас очікують приємні турботи. Творчий підхід до виконання звичайних домашніх або службових обов'язків принесе вам задоволення і не лише моральне, а й матеріальне. Цього тижня вам варто зайнятися своєю зовнішністю і провести серію косметичних процедур, які будуть вельми ефективні. Можете використати цей тиждень для нових знайомств і зміцнення партнерських відносин, котрі для вас дорогі або важливі.

РИБИ. Якщо вас захопило кохання, то краще нині приховувати почуття або не афішувати своїх стосунків, насолоджуйтеся одне одним на самоті. Ви можете активізувати свої контакти і спілкування, зайнятися навчанням, реалізувати заплановані поїздки. Можливі фінансові заохочення або подарунки. Ймовірно, зробите покупки, про які поки що ліпше нікому не казати.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

Ліки від помилки

Леонід Кучма, Президент України:

— Скасовувати пільги на ліки ми не маємо права, — і додав: мовляв, ліки — це друга помилка уряду. Перша була — ціни на хліб.

Від чергового:

— *Шкода, що наш уряд не сапер...*

Нам чужого не треба

Володимир Жириновський, лідер ЛДПР:

— Втратите президента — одержите проамериканський режим. Ми вам вирубимо світло, ви скинете цього нового, і буде зворотний процес. Так і будемо: туди-сюди, туди-сюди...

Від чергового:

— *Іноді краще один раз втратити своє, але чуже, ніж видавати своє за чуже...*

Не член «сім'ї», а як сказав!..

Вадим Рабинович, президент медіа-груп «МІГ», відомий бізнесмен:

— Я не член «сім'ї» і не радник президента, але, відкинувши всі політичні моменти, можу сказати, що через дуже короткий проміжок часу, коли затихнуть усі передвиборні чи післявиборні пристрасті, Леоніда Кучму назвуть великою людиною, яка заклала основу існування нової і демократичної України.

Від чергового:

— *Як тільки він утретє стане президентом, так відразу і назвуть. А стане довічним президентом, назвуть ще й сонцем нації, батьком народів і гарантом миру в усьому світі.*

Язик — ворог віце-прем'єрів

Микола Азаров, Перший віце-прем'єр, Міністр фінансів:

— Я не знаю, що хтось казав із приводу корупції... Головне — щоб язик не відсох у того, хто каже.

Від чергового:

— *Миколо Яновичу, так усі про це балакають. І якщо у всіх відсохне — матимемо країну німих. Значить, знову пільги...*

Мал. Михайла САЧКА, Миколи КАПУСТИ, Олександра МОНАСТИРСЬКОГО, Василя ФЛЬОРКА.

МІНІ-БАЙКИ

Довірлива

— Казав, нам буде за вітця... —
Про Вовка виборець Вівця...

Вовк на воєводстві

Для такого мірила фігури
Не потрібно овечої шкури...

Жаба на купині

А надимається, неначебто статуру
Еквівалентну має Зубру альбо Туру...

Перекинчик

Загал уже не дивується, бо звик:
Чуже болото нахваля Кулик...

Та ніколи такого не було...

Що Візники Кобилу били —
То сон Рябенької Кобили...

Сергей КОВАЛЬ.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Задачка

У Банановому Маразмадорі вирішили запровадити нове всенародне свято «День Беззаконня». Тепер державні мужі ламають собі голови: якого дня його святкувати, адже беззаконня у Банановому Маразмадорі панує цілий рік.

Вакансія

Редакція газети «Критик-ревю» оголошує конкурс на заміщення вакантної посади головного редактора. Головні вимоги до претендентів: продажність, некомпетентність, зарозумілість.

Біда

Президент Бананового Маразмадору вирішив залишитися на своїй посаді ще на один строк. Він, може, і пішов би на заслужений відпочинок писати мемуари, одначе біда в тому, що за роки свого президентства зовсім розучився писати.

Демократія на марші

З метою подальшого поглиблення демократії президент Бананового Маразмадору призначає своїми указами не лише губернаторів, мерів, депутатів, міністрів, а вже й ліфтерів.

Демократичне блюдо

Локшина на вуха, приправлена консервованою свободою та відбитими нирками.

Оце ефект!

Набагато ефективніше почали працювати чиновники кизяківської держадміністрації. І результат не примусив себе довго очікувати. Якщо раніше середньостатистичний чиновник протирав свої штани до дірок за три роки, то тепер — лише за кілька місяців.

Оголошення

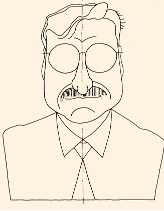
Кіоскер вийшла на десять хвилин. Повернеться через дві години.

Факт

Після того, як із Кизяківської облдержадміністрації звільнили всіх хапуг, у ній із двох тисяч працівників залишилася лише прибиральниця.

Олександр ПЕРЛЮК.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

У грудні так тепло, як за лихим паном

20 грудня — Амвросія, Андросія. У давнину одна з дівчат вилазила на вербу і струшувала її. Всі інші збирали сухі гілочки і йшли на досвітки. Який уночі насниться хлопець, за того, вважали, і заміж вийде.

22 грудня — Ганни. Від Ганни зима набирає розгону. «Прийшли Ганки — сідай у санки». На цей день припадає зимове сонцестояння, після чого сонце повертає на літо, а зима на мороз. У народі Ганни ще називають «родинами сонця». З цього дня починають готуватися до Різдва — прибирають оселі, білять хати. «Яка Ганка до полудня, така зима до кінця грудня». Сонце ясне, променисте — Новоріччя буде морозним; якщо ховається за хмарами, а на деревах іній — під Новий рік буде хмарно з відлигою.

25 грудня — Спиридона Сонцеворота. За довголітнім прогнозуванням це — найхолодніший день грудня, «бо сонце переходить на другий бік». За цим днем люди ведуть спостереження річного циклу: кожен наступний день відповідав погоді чергового місяця. Тому протягом дванадцяти днів запам'ятовували витівки погоди, щоб визначити, яким буде рік.

Прикмети грудня

■ Паморозь — передвісниця снігопаду.
■ Зима малосніжна — літо посушливе.
■ Дощова зима — ознака неврожайного року.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311238. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»